

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 211.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 9th, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Policija ni več tako aktivna v pogonih pod novim načelnikom

Kdor pogleda v policijske zapise v glavnem policijskem stanu, ta se bo kmalu prepričal, da policija pod novim načelnikom Matowitzem ni tako goreča in strastna pri pogonih v razne prostore, kjer se po nedolžnem dobi kaj za pod zob in za suho grlo. V resnici izkazujejo policijski zapiski, da je bilo tekom preteklega tedna 50 procentov manj pogonov kot teden prej ali kot sploh kdaj v preteklosti. Tekom zadnjega tedna je policija vdrla v samo dva prostora, kjer se je sumilo, da imajo opojno pijačo, prišla je v dva prostora, kjer so hazardirali, dočim ni naredila niti enega pogona v zloglasne hiše. Vendar se ne ve, kaj namerava načelnik Matowitz, rodom Čeh, ki je tudi ponosen na svoj rod, v bodočnosti. Gotovo je toliko, da on ne veruje v to, da bi policija vdirala v razne prostore in na debelo aretirala ljudi. Aretacija ne pomeni dosti, kajti navadno sodniki vse enake ljudi nemudoma izpustijo in dobi policija pri tem v največ slučajih dolg nos, zato je pa novi policijski načelnik previden in reklamira svoje aktivnosti z aretacijami na debelo, kar končno ničesar ne pomeni. Matowitz je izjavil, da njemu ni za to, koliko ljudi se aretirajo, pač pa za to, ako so aretiranci v resnici kršilci postav, in ne ljube bi mu bilo, ako bi policija aretirala ljudi, ki so sicer popolnoma nedolžni. In mi se strinjamo z Mr. Matowitzem.

Drzni roparji

Trije težko oboježeni roparji so prišli v ponedeljek dopoldne v zlatarsko trgovino H. Miller Co. na 2832 Lorain Ave. Trgovina se nahaja v osrčju trgovskih podjetij na zapadni strani mesta. Drzni roparji so odnesli za \$10.000 v urah in dijamentih in \$200 gotovine. Policija je bila sicer takoj na mestu, toda roparjev niso nikjer dobili. Pač pa so dobili v bližini en kotliček, v katerem pa ni bilo diamanтов, razven malo munšajna.

Pozor, Collinwood!

Vsi oni slovenski groceristi in mesarji, ki še niste člani Slovenskega kluba groceristov in mesarjev v Collinwoodu, se pozivljete, da se oglasite v četrtek 11. septembra, ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave., kjer se vam bo nudila prilika, da pristopite. Pridite, da boste skupno delovali za napredek vseh nas.

J. H. Miller & Sons

Poznana trdnjava J. H. Miller & Sons je odprla v Gornikovem poslojpu na 6225 St. Clair Ave., moderno opremljene prostore za prodajo izvrstnih Plymouth in Dodge avtomobilov. V zvezi je tudi izvrstna popraviljalnica vseh vrst avtomobilov. Trdnjava je ena najbolj zanesljivih v mestu in jo rojakom toplo priporočamo!

Hitra kupčija

Rojakinja iz 5914 Bonna Ave. nam naznanja, da je imela mal oglas v našem listu, ko je imela peč naproday. Na en sam oglas se je odzvalo mnogo kupecev in je peč tudi takoj prodala. Ako imate kaj naproday, poskusite z malim oglasom v "Ameriški Domovini." Vas velja zelo malo, prodaste pa tako.

© Pismo ima pri nas Cene Beno.

Kdor želi zastoj potovati v domovino, naj se oglašiš pri naših trgovcih

Poročali smo že večkrat, da namerava letos Slovenski Radio Klub podati poslušalcem slovenskega radio programa, izvanredna darila. In seveda, ako poslušalci po svoje pomagajo k uspehu tega programa. Nobena stvar v zgodovini slovenstva v Zedinjenih državah še ni imela toliko uspeha kot slovenski radio program. Lansko leto smo vam obljubili, da se letos zopet slišimo, in v resnici se bo pričel boljši in večji slovenski radio program v nedeljo, 19. oktobra, en mesec prej, predno se je prvotno sklenilo. Direktor programa bo letos dr. William J. Lausche, katerega ime garantira, da bomo imeli izvanredno dober program. Pri programu bodo sodelovale najete moči, ki bodo plačane, toda pri tem se bo spoštevalo tudi vse naše domače talente, katere bo direktor programa, dr. William J. Lausche, odobrila. In ker bo veljal program nekako 7000.00 do 8 tisoč dolarjev, od katere svote bodo 60 procentov pokrili slovenski trgovci, se občinstvo prijazno naproday, da pomaga — ne s prostovoljnimi darovi, kot je bilo to lansko leto, — pač pa z nakupovanjem posebnih listkov katere dobitne na razpolago pričlanih Slovenskega radio kluba, ki so: The North American Bank, Ameriška Domovina, Slapnik Bros., John L. Mihelich Co., A. Grdina & Sons, Krist Mandel, Grdina's Hardware, Joseph Štampfel, Slovenska Dobrodelna Zveza, naša domača podporna organizacija, August Kausek, Leo Lausin, Frank Černe in John Potokar. Ako si nabavite tikete, ki so na prodaji pri omenjenih trgovcih, dobitte zastoj sledeče: Vi lahko potujete popolnoma zastoj v staro domovino, lahko dobitte krasni Victoreen radio set, vreden 595 dolarjev, lahko postanete naročnik dnevnika "Ameriška Domovina," ne da bi vas kaj veljalo, lahko dobitte zlato uro zastoj, 25 zabojev najboljših mehke pijače, \$50.00 vreden fin stol naslonjač, svilene obleke, cekine po \$5.00 ali \$10.00, za \$25.00 vrednosti smodk in še mnogo drugega. Imena srečnih ljudi, ki bodo deležni teh darov, se bodo oznanjala po radiu. Prosimo, da še enkrat preberete imena zgorej omenjenih trgovcev, ki tvorijo Slovenski radio klub in jih vprašate za listke.

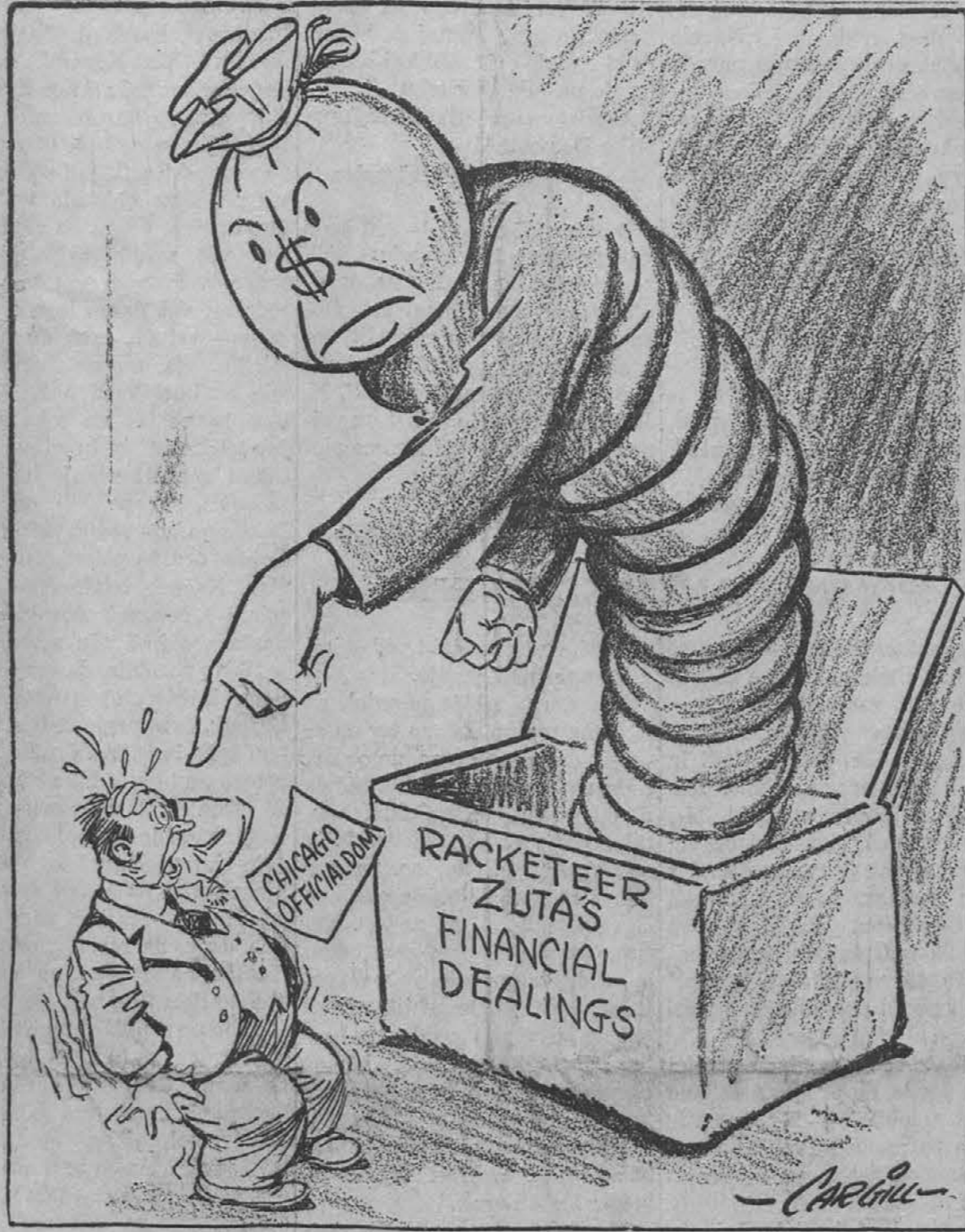
Smrtna kosa

V ponedeljek zjutraj je v ženski bolnici preminula Mary Kristančič, stara 37 let in stanujoča na 21900 Ivan Ave. Tu zapuščala hčerko Emo, dva sina, Andreja in Edwarda ter enega brata v Amherst, Ohio. Ranjka je bila vdova. Rojena je bila v Kozani pri Gorici, kjer zapuščala dve sestri in dva brata. Tu je bivala 16 let. Bila je članica društva Združeni bratje št. 26, S. S. P. Z., društva Cvetovič Nobel, št. 450 S. N. P. J., in Slov. ženske Zveze. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob pol 9. uri pod vodstvom J. žele in Sionovi. Vsem prizadetim naše globoko sožalje, ranjki pa naj bo ohranjen blag spomin.

Javni shod

Javni shod našega naroda se vrši v ponedeljek, 3. novembra v Grdinovi dvorani. Prosimo, da si zapomnite dan in prostor. Bo nekaj izvanrednega.

Chicaškim sodnikom se ježijo lasje radi izpovedi banditov

Dva Amerikanca, aretirana v republiki Peru, sta bila izpuščena

Washington, 8. septembra. — Ameriški državni oddelek je bil danes obveščen, da je vlada republike Peru odredila, da se izpustita iz zaporov oba Amerikanca, ki sta bila aretirana, ko je nova vlada prišla na krmilo. Ameriška državljana sta kapitan Harold Grow in Charles Sutton. Ameriški poslanik iz glavnega mesta republike Peru, Lima, naznanja, da je novi predsednik vlade pristal na zahteve ameriškega poslanika in izpustil iz zaporov oba ameriška državljana. Vendar izjavlja vlada republike Peru, da oprostitev iz zaporov ne pomeni, da ne bosta oba pozneje klicana na sodnijo, kjer se bosta morala zagovarjati radi zločinov proti republiki. Nova vlada v republiki Peru se je izjavila, da bo storila vse v svoji moči, da ugodni Amerikancem, vendar želi, da Amerikanci spoštujejo njene postave in se ne vtikujejo v notranje razmere republike.

O smrti Petana

V poročilu za pokojnik rojakom Ignac Petan je bilo izpuščeno ime sorodnika John Rode, ki je bratranec ranjkega, in ki biva v Barbertonu. Kot poročano, se vrši pogreb danes zjutraj.

Vreme

Naš Jaka se je spomnil uredništva in poročila iz Kanade, da je "vreme" v Kanadi od hudiča. Take ribe so baje lovili zadnje nedelje, da bi požrle ne samo enega, ampak deset Jonov. In verjamemo!

Ljudje še sedaj umirajo na posledicah silnega tornada v Santo Domingo

Santo Domingo, 8. septembra. — To nesrečno mesto menda ne bo nikdar vedelo, koliko je bilo žrtev silnega orkana, ki je zadel mesto pretekli teden. Še danes dobivajo v ruševinah neprestano mrtva trupla. Uradno je sedaj dognano, da je bilo nad 4.000 mrtvih, toda koliko stotin več trupel bodo šele dobili, je vprašanje časa. Več kot deset tisoč ljudi je bilo ob tornadu ranjenih, in po sto jih umira vsak dan na posledicah, dasi se zdravstvene oblasti borijo na vse pretege, da bi rešile kolikor mogoče ljudem življenje. Več kot 200 ljudem so zdravniki zadnje dneve odrezali roke ali noge, da rešijo dotične osebe smrti. Vlada Zedinjenih držav je dovolila že \$500.000 podpore ponosrednim ljudem in Ameriški Rdeči križ pošilja neprestano podporo. Haitška in mehikanska vlada je tudi poslala vsaka po 200 tisoč dolarjev ponosredencem v pomoč. Gorje in mizerija med prebivalstvom je strašna. Mesta so brez luči in vode. Imed 6000 hiš v mestu jih je bilo nad 3000 porušeni. Trije parniki so včeraj pripeljali prve pošiljate živih in drugih potrebščin za ljudi. Tisoče ranjencev se nahaja ali v bolnicah ali pa ležijo na trati, dočim ni dovolj zdravnikov in streljivo, da bi postregli vsem.

Samo trije dnevi

Za registracijo so letos določeni samo trije dnevi, dočim smo imeli prej štiri dneve. Registracijski dnevi letos so: 2., 10. in 11. oktobra.

Zopet dva Slovence ubita od laških stražnikov na slovenski meji

Belgrad, 8. septembra. — Iz Trsta se poroča, da je prišlo blizu Škocjana do boja med laško obmejno stražo in med dvema Slovincema, ki sta se baje nameravala utihotapiti preko laške meje. Kot naznanja poročilo, sta bila oba Slovence v boju ubita, dočim je bil en laški stražnik nevarno ranjen. Italijanske oblasti zdaj objavljajo vest, da sta bila oba ubita Slovence člana neke slovenske tajne organizacije in v zvezi z agitatorji v Trstu, kjer se je te dni končala velika obravnava proti "slovenskim zarotnikom" proti Mussoliniju. Nadalje poročajo Italijani, da sta omenjena dva Slovence napadla laško obmejno stražo, ki je baš nadzirala svoj revir. Pri ubitih Slovincih so baje našli Italijani pisma in karte, ki značijo, da sta baje vohunila v prid Jugoslavije. V družbi obeh Slovencev se je nahajal še tretji, ki je pa pobegnil v gozd in ga laška patrola ni mogla najti kljub pridnemu iskanju. Lahki nekaznovano streljajo naše ljudi. Ali se bo jugoslovanska vlada poglala za usmrtitev nedolžnih?

Društvo Kranj

Slovensko podporno društvo "Kranj," ki je bilo ustanovljeno pred nekaj meseci, je sklenilo, da priredi pred volitvami, v nedeljo 1. novembra, svojo veselico v Grdinovi dvorani, ki je bila na novo dekorirana in prenovljena. No, fantje od društva Kranj, katerih je že nad sto, bodo že pravočasno poročali o tem.

Republikanci bodo morali odgovarjati ali so suhi ali so mokri

New York, 8. septembra. — Kongresman La Guardia iz tega mesta je razposlal pred več dnevi 25 najbolj upljivim Republikanskim stranke: Andrew Mellon, zakladniški tajnik, Ogden L. Mills, podtajnik zakladniškega oddelka vlade, Henry L. Stimson, državni tajnik, James J. Davis, delavski tajnik vlade in republikanski kandidat za senatorja v državi Pennsylvania, Nicholas Longworth, predsednik poslanske zbornice kongresa, George H. Moses, republikanski vodja v državi New Hampshire in senator, Wesley L. Jones, senator iz države Washington, ki je stavljal predlog v kongresu, in ki je bil tudi sprejet, da se kaznuje kršilce prohibicije s pet let zapore in \$10,000 kazni, Frederick Hale, senator iz države Maine, Will R. Wood, načelnik kongresnega odbora za dovolitve, Claudius Huston, bivši načelnik narodne republikanske stranke, John Q. Tilson, vodja republikancev v kongresu, James Doran, bivši prohibicijski komisar, Ranton Crager, narodni odbornik republikancev iz Texasa, ki je izrazil suhač, Wm. Maier, načelnik republikanske stranke v New Yorku, Wills Hays, bivši načelnik republikanske stranke, J. Parker, kongresman iz New Jersey, Bertrand Snell, načelnik justičnega oddelka kongresa, Francis Culkin, kongresman iz New Yorka, Hamilton Fish, kongresman iz New Yorka, Allen Treadway, kongresman iz države Massachusetts, Charles Gifford, kongresman iz Massachusetts, Philip Eltinge, ravnatelj carinskega urada v New Yorku. Vsi imenovani so prominentni Amerikanci, katerih mnenje prevladuje v stranki, in ki se doslej še niso hoteli izjaviti, ali so za prohibicijo ali proti. Bojijo se za svoje urade. — Toda pred volitvami se bodo morali izjaviti, ker jih bo k temu prisililo javno mnenje.

"Je pa davi slanica pala"

V ponedeljek zjutraj nas je obiskal v uredništvu Mr. Math Slana Jr., ki je prišel na obisk s svojo sestrico Ano k svojim sodnikom in prijateljem. Mladici Mr. Slana je te dni gost prijazne Kolarjeve družine na 1021 E. 61st St. Frank Opeka, novizvoljeni glavni predsednik K. S. K. Jednote je stric Mr. Slane. Obenem je dospela v Cleveland Mrs. Paul Ternovec in sinok Paul iz No. Chicago, Ill. — Obiskali so družino Mr. in Mrs. Zivoder na 67. cesti. Tako je, fantje in dekleta, le pridite še kaj v Cleveland na obisk. Saj smo vsi dobri ljudje tu.

Hrvatska zabava

Hrvatski republikanski klub priredi v nedeljo dne 14. septembra, v Hrvatskem Narodnem Domu na 6314 St. Clair Ave., svojo zabavo. Sviral bo Ellis Bros., orkester. Občinstvo je vlijudno vabljeno.

V bolnici

Te dni so odpeljali v mestno bolnico soprogo Mr. John Žnidaršiča iz 60. ceste. Nahaja se v jako opasnem položaju. V mestni bolnici se Mrs. Žnidaršič nahaja pod jako dobro oskrbo.

Councilman Mihelich je napadel mestnega managerja radi službe

Naš slovenski councilman John L. Mihelich je včeraj v mestni zbornici ostro prijel mestnega managerja Morgana, češ, da mestna vlada preganja demokrate iz mestnih služb in zaseda njih mesta z republikanci. "Jaz na tem mestu ostro protestiram proti takim metodam," je izjavil councilman Mihelich. "Mr. Morgan, v mestu imamo mnogo ljudi, ki stradajo od lakote, toda niso republikanci. Mar mislite, da sme samo republikanec delati? Ako želimo, da bo manager načrt mestne vlade uspešen, tedaj moramo enake stvari takoj opustiti. Ne vprašujemo, kadar se gre za delo, ali si republikanec ali demokrat, vprašamo se, ali si potreben in koliko otrok ima kdo za preživetje." Po teh besedah je vstal councilman Finkle, vodja republikancev, in rekel: "Jaz ne bom zagovarjal managerja Morgana, ker se bo sam. Toda Mr. Mihelich je nekaj resnega povedal. Mr. Mihelich, ali ste vi obdolžili managerja?" Mihelich je odvrnil, da ga je. Nato je pa vstal mestni manager Morgan in rekel: "Kar je Mihelich povedal, je resnica. Pritožil se je pri meni, da je bil odslovljen iz ulititnega oddelka vlade neki možki. Preiskal sem položaj in pronašel, da je bil mož po krivici odpuščen, narkar je takoj zopet dobil delo." Mr. Mihelich je na to izjavil, da ima še kakih 25 slučajev, v katerih je prepričan, da so dotični zgubili delo radi politike. Mihelich je izjavil, da tega ne bo trpel. Mestna vlada mora biti napram vsem enako pravična.

Smrtna kosa

Danes zgodaj zjutraj je umrla Ana Molan rojena Cesar, poročena Posh, od dobro poznane družine Posh, ki je vodila več letno gostilno na 45. cesti in Hamilton Ave. Ranjka je bila doma od Mirne peči na Dolenjskem v Ameriki je bivala 35 let. V domovini zapuščala brata Jakob Cesar, tu pa zapuščala soprogo Paula Molan. Stara je bila 59 let. Bila je mačeha John in Edward Posh in Mary Makovec, in mati od Ane Koren, Gabriele Jensen, Stefanije Brajdič, Emilije Glikler ter Josephine in Albine Posh. Bila je članica dr. sv. Janeza Krst., št. 37 J. S. K. J., dr. Složne Sestre št. 120 SSPZ, dr. Woodmen camp št. 98, St. Clair Grove in dr. Srea Marije. Pogreb se vrši v soboto pod vodstvom A. Grdina & Sons, in sicer iz hiše žalosti na 23410 Ivan Ave. Truplo bo v sredo zjutraj postavljeno v hišo na ogled. Naše globoko sožalje preostalim sorodnikom, ranjki pa naj sveti večna luč!

Vabilo na sejo

Članice "Good Time Hunting kluba" so vabljene, da se polnoštevilno udeležijo seje, ki se vrši v sredo, 10. septembra ob 2. uri popoldne na Močilnikarjevi farmi. Je treba več važnih stvari ukreniti, kajti zima bo kmalu. Prosimo se torej članice, da se gotovo udeležijo.

Popravek

V zahvali za ranjko Mrs. Goršek je stranka, ki je priobčila zahvalo, izpustila dvoje imen, in sicer zahvala Mike Skebetu za mašo in Oltarnemu društvu sv. Kristine za sedmino.

* Če hočete red v pošiljanju lista, prosimo, da redno plačujete naročnino.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina, 8117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 211, Tue. Sept. 9th, 1930.

Kako bomo volili?

Lansko leto je državna postavodaja v Ohio določila, da ni potrebna več registracija za volitve vsako leto. Državljanu se je treba samo enkrat registrirati, in to velja potem za vselej. Izjema je le, ako se državljani preseli. V takem slučaju je potrebna nova registracija, ki velja toliko časa, dokler državljani ostane na istem bivališču.

S tem je državna postavodaja naredila mnogo dobrega volivcem in državljanom sploh. Vsakoletna registracija je vzemirjala in dolgočasila mnoge državljane. Ta ali oni je pozabil registrirati, in ker ni bil registriran, tudi voliti ni mogel, potem se je pa pridušal, ker so volitve drugače izpadle kot je mislil. Sebe pa ni krivega delal.

Stalna registracija je nekaj najboljšega, kar je moglo narediti zadnje zasedanje državne postavodaje. Ljudje so se jezili, češ, vsako leto moramo iti dvakrat v volivno kočjo. In skrajno težavno delo je bilo dobiti ljudi, da so se registrirali.

Registriranje za volitve pomeni, da se vi izkažete, da ste državljani, da imate pravico do volitve. Ako ne bi bilo registracije, bi lahko volil vsakdo, komur bi se poljubilo. Ko se pa registriramo, dokažemo s tem, da smo ameriški državljani, da imamo svoje pravice, katerih nam ne more nihče odvzeti.

Kot smo že povedali, ste se morali doslej vsako leto registrirati, ako ste hoteli voliti. Toda ako se letos registrirate 2., 10. in 11. oktobra, tedaj se vam ne bo treba nikdar več registrirati, razen ako se preselite iz dosedanjega bivališča ali stanovanja in doma.

Nam je predvsem ležeče, na tem, da se letos vsak naš slovenski in hrvatski brat registrira. Pomnite, da je registracija bolj važna kot volitve. Ako se ne registrirate, ne morete voliti, in ako ne morete voliti, kaj vam pomaga tedaj vaš državljanski papir? Nič. Brez pravic ste.

Kot čujemo bodo letos jako gledali na to, kdo se registrira, kajti letos imamo pred nami vprašanje brezposelnosti, imamo vprašanje prohibicije. Ne samo v Clevelandu, ali v državi Ohio, pač pa po vsej širni Zedinjenih državah se bo volilo enako: ali želimo še nadalje brezposelnost in Hooverjev blagor — "blagodejno" prohibicijo, ali hočemo spremeniti razmere in nastopiti novo dobo v političnem poteku.

Volitve niso tako važne kot registracija, ako pomislimo, da nihče ne more voliti, kdor se ni registriral. Brez registracije ni volitev, in nam je letos predvsem ležeče na tem, da se vsak registrira. Ko boste enkrat opravili to svojo državljansko dolžnost, vam potem ne bo treba več skrbeti. Razven ako se preselite, je veljavna vaša registracija, dokler živite.

Potem ko ste registrirani, se pa pripravite na volitve. Naša iskrena želja letos je, da voli vsak Slovenec in Slovenci, vsak naš brat Hrvat. Kajti od volitev moramo dobiti odmev volje in mišljenja naroda. Ali ste zadovoljni s sedanjim republikanskim režimom, ali vam ugaja brezposelnost, ali vam pristoi prohibicija?

Kdor bo ostal doma, ta bo nehoti in nalašč potrdil obstoj sedanje vlade, ta se bo strinjal z vsem, kar počenja sedanja republikanska vlada. Letos je demokratično leto, letos imajo volivci priliko spremeniti vladu, spremeniti vse, kar jim ne ugaja.

Ta ali oni misli, da ni razlike med demokrati in republikanci. O, pa velika je! Pomislite na čase, ko je bil Wilson predsednik, ko so demokrati imeli večino, in pomislite na današnje čase splošnega obupa, mizerije in brezposelnosti. V tem je velikanska razlika!

Imeli bomo priliko pominiti se o teh stvareh pred volitvami tako, da bo vsakomur čisto in jasno, da se bo zavedal, prvič, zakaj se mora registrirati, in drugič, zakaj mora voliti. Napisali vam bomo odkrito, čisto in jasno, pomenili se bomo kot brat z bratom, kot z najboljšim prijateljem. In upamo, da se bomo vsi prav dobro razumeli.

D O P I S I

Cleveland, O. — Marsikje v speriteto in prazen "Diner pail" ter polne garaže "second hand" avtomobilov. Vse to nas sili, da pogledamo, koliko Slovencev je zaposlenih pod sedanjo mestno vlado in ali se republikanska gospoda zanima za Slovence vedno, ali samo en dan pred volitvami.

To sem napisal zaradi nevdružnega položaja ekonomskih in delavskih razmer, ki jih danes marsikdo težko prenaša.

Joe Pogrjač.

Cleveland, O. — Slovenski Sokol v Clevelandu razvije svojo novo zastavo v nedeljo, dne 19. oktobra, 1930 v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.,

pričetek ob drugi uri popoldne.

Ni menda potreba opisovati triintriidesetletno delo Slovenskega Sokola v Clevelandu. Društva, zavodi in vse druge skupine in posamezniki, vsi ga poznajo.

Vabimo Vas, prav pristrčno, da se vdeležite naše redke slavnosti. Pridružite se našemu praznovanju z mislijo in Vašo navzočnostjo, kakor je storil to Slovenski Sokol, kadar ste ga klicali v svoj delokrog, vabili na slavnosti in redka narodna praznovanja v naselbini.

Pred štiriindvajsetimi leti je Sokol razvil svojo prvo zastavo. Doslužila je svojemu namenu ta zastava. Mladina hoče svoj sokolski prapor, da se bo zbirala in udeleževala v ponos narodu in sama sebi.

Prosi se, da nam prijavite zastopnike ali zastopnice do 15. oktobra, da moremo urediti naš program za časa razvitje naše zastave.

Zdravo!

Za društvo "Slovenski Sokol"

Janko N. Rogelj, tajnik.

Durant City, Pa. — Ker se iz naše naselbine nihče ne oglasi, sem se jaz namenil sporočiti, kako prijetno se imamo tukaj.

Naša glažuta ali steklarna, American Plate Glass Corp., ne

obratuje že šest mesecev. Kaj je temu vzrok, nihče ne ve.

Delovski praznik praznujemo kar naprej, vsak dan, dan za dnem.

Čital sem dopis "S pota," kako je neki J. P., iskal kampo Mr. Charlie Rotta. Ker sem že bil v omenjenem kraju — sicer ne ravno pri Mr. Rottu — vem, kako težko je noči in kolikšne so gozdarske milje. Ako ti reče gozdar, da je tri milje, jih je gotovo šest, če pa ti reče, da je dvajset minut hoda, tedaj se pripravi, da boš hodil celo uro.

Tudi v gozdu so delavske razmere pod ničlo. Od kladre drv plačajo \$1.30 do \$1.50. Tisti, ki jih belijo, zaslužijo pa \$3.50. Zaslužijo torej komaj za hrano. Če si pa kdo privoščil kaj boljšega, je pa takoj "v luknji."

Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine!

Poročevalec.

Indianapolis, Ind. — Priloženo vam pošiljam ček v znesku \$5.50, za letoletno naročnino na dnevnik Ameriška Domovina. Obenem pa se moram zahvaliti soprobru Anton Grdini, bivšemu glavnemu predsedniku K. S. K. Jednote, ker mi je za tri mesece plačal naročnino.

Pozdrav!

Joseph Gačnik.

SPOMINI Z AMERIŠKE VRHNIKE

Cenjeni g. urednik: — Ko smo se vrnili z izleta, smo se nekoliko odpočili, zvečer pa smo imeli velik banket v šolski dvorani.

Bilo nas je čez petsto ljudi in imeli smo se prav prijetno. Nastopili so razni govorniki, Mr. Banovec, naš slovenski operni pevec, pa nas je razveseljeval z lepim petjem, prav tako tudi gđc. Grahkova. Nikoli ne bom pozabila tudi našega predsednika, Mr. Germa, ki nam je zapel tisto lepo in pomenljivo pesmico:

"Možje ne puste, da bi ženske hlače nosile, da bi nad nam" vso oblast zadobile." — Mr. Germ je žel za to pesmico velik aplavz, posebno od žensk, pa če verjamete, al' pa ne.

Družba je bila jako lepa in spoznala sem se z mnogimi Slovenci, ki so razkropljeni vsepo sod po Zedinjenih državah. Dobila sem celo koš pozdravov za Clevelandčane. Pri banketu mi je izročil Rev. Rudi Potočnik lepe pozdrave za Mr. James Debeveca, s pripombo, da se še dobro spominja, kako sta v Kranju v gimnaziji skupaj hlače trgala ter da ga ima mnogokrat v spominu. — Tako so me motili na banketu zdaj ta, zdaj oni, dasi bi bila najrajši čisto sama, da bi mogla v miru obirati kurja bederca, pa vedno je kdo prišel k moji mizi s pripombo: "Marjanca, ali me poznaš?" Tako smo kramljali in se zabavali ob dobro obloženi mizi, kajti v taki prijetni družbi človek pozabi na spanje. Meni se sploh ni nič mudilo domov, kajti vedno sem si mislila, da sem tukaj v Waukeganu sama svoj bos. Saj v Clevelandu ne bodo nič vedeli, če ga malo polomim. Pa sem se motila, kajti moja prijateljica "sweet Rosie," katero vsi dobro poznajo v naši "ameriški Vrhnikij," me je kmalu nagovorila, češ, da je čas, da gremo domov.

Težko sem zapustila prijetno družbo; še en pogled na delegatkinje in delegate 17. konvencije K. S. K. Jednote, na "ameriški Vrhnikij," in v duhu sem še vsem skupaj voščila lahko noč.

Tedaj pa sem v veži nenadoma srečala naše Clevelandčane: mojega soseda Ignaca Černeta, ki ima prodajalno in mesnico na E. 185th St., Mr. in Mrs. Močilnikarja, ki imata lepo farmo, na kateri slovenski jagri tekmujejo v streljanju, Mr. in Mrs. Seška, ki imata modno trgovino v Novi Ljubljani, in Mr. in Mrs. Marna, ki posedujeta grocerijsko trgovino. In ker ni bilo še pretremno, sem videla še enega, ki je bil bolj majhen. In kdo je bil ta? To so bili Baščatov ata

z E. 61. ceste, tisti, ki vedno kaj v "rauhkamri" sušijo.

Mr. Černe mi je povedal, da je doma vse po starem ter da so veseli, da me ni doma, da se jim bodo malo ušesa odpočila ter da Frank veselo žvižga okoli hiše, tako da v s a k pogleda, kdor mimo gre . . . Glej no, pa sem bila kar malo ljubosumna, pa če verjamete, al' pa ne . . . Našim Clevelandčanom sem oddala pozdrave za moje ljube doma, nakar sem jih zapustila, kajti oni so šli v klet pozdravit bartenderja, "sweet Rosie" in jaz pa sva šli domov. Med potjo mi je rekla prijateljica: "Marjanca, tebe pa res vsak pozna." Jaz pa sem ji odgovorila: "Menda ja, kakor žleht denar."

Nu, tako sem preživela ponedeljek na ameriški Vrhnikij. Ker je bila noč med ponedeljkom in torkom zame jako kratka, zato sem v tork zjutraj naredila par ur "obertajma," kar se mi je jako prilogo; mislim, da bi si ga tudi drugi radi privoščili, pa si niso upali. Jaz, ki sem bila samo poslušalka konvencije, sem lahko prišla prva ali zadnja; konvencija se je vršila celo bolj mirno, če me ni bilo tam. Opazila sem, da delegatje vedno nazaj gledajo, toda še danes ne vem, zakaj so pravzaprav gledali nazaj. Ob desetih so imeli delegatje odmor, in takrat sem jih šla obiskat. Čim bolj sem se jim bližala, tem večkrat sem slišala: "Vidiš, ta je tista . . ." Ježeš, kaj je pa zdaj? sem si mislila, saj ga nisem nič polomila, pa me vsi gledajo . . . Noge so me kar zabolele in kri mi je udarila v glavo, ženske so zašepetale nekaj druga drugič, jaz bi se pa kar najrajši v zemljo vdrla, kajti vedela nisem, kaj se je zgodilo in zakaj baš mene gledajo. Mislija pa sem si: "Korajžo, Marjanca; kaj mi pa morejo? Vseh se ne bojim!" Ampak to sem samo mislila, reči si pa nisem upala, pa če verjamete, al' pa ne . . .

Počasi korakam proti delegatom in delegatkinjam in jih lepo pozdravim, kakor običajno, takrat pa vsi vame: "Čestitam, Marjanca, le še kaj napiši! Kar pulli smo se, kdo bo prvi dobil "Ameriško Domovino;" danes je tvoj lepi članek notri." In res; vsak delegat je imel list Ameriško Domovino, in to je bil tudi vzrok, da je hotel vsak videti, kakšna je tista Marjanca, ki je tako fino sir prodajala na ameriški Vrhnikij. — Nu, vidite, to je bil tisti strah. . . Malo sem se umirila, toda srce mi je še vedno tolklo kakor kovaško kladivo.

Spoznala sem, da je list Ameriška Domovina jako priljubljen med Slovenci širom Amerike in nekaj delegatov se je kar pri meni naročilo na list A. D., katerim se ob tej priliki srčno zahvaljujem.

V tork sem bila povabljena na kosilo k moji daljni sorodnici, Mrs. Podbojevi in prav tam je imel Mr. John Zulich svoj kvartir. Da smo imeli "spring čiken," ni nič novega, kajti Mrs. Podboj ima doma nad sto kokoši, Mr. Zulichu je pa menda kar dišalo, kje je na Vrhnikij največ "spring čiken."

Pa sva se le dobro imela pri Podbojevih ob težko obloženi mizi, samo prehitro so prišli Furlanovi bordarji, to so bili sosedovi Mr. Kovačič in Mr. Panchur ter naša Alice Kostelic, ki so nam vso špraho zmešali. — Delegatje so nato odšli nazaj k popoldanski seji, jaz pa sem tisto popoldne obiskala v družbi Mr. in Mrs. Kovača z avtomobilom več svojih prijateljev in znancev. Povsod sem bila dobrodošla; vsi imajo lepe domove in lepe vrtove, tako da sem si mislila, da menda tekmujejo, kdo bo imel lepši vrt. Zvečer sem se vrnila na svoj dom k "sweet Rosie" in tu so me zopet čakali znanci; nekaj jih je pa že odšlo, ker so bili od daleč. Tako sem bila vedno "bizi." Ker je bila ura že poldnevna, me je Mrs. Nagode telefonično poklicala, češ, če sem že pozabila, kam imam nočjo iti. In seveda sem res čisto pozabila, da sem povabljena k Mr. Župecu na večerjo. Kajpak, če bi preje vedela, da bo tam tako imenitna družba, prav gotovo ne bi bila tako pozna, toda sreča je, da sem prišla! Saj veste, kako je lušno, kadar pridejo skupaj Izanci in Vrhničanje, povrhu pa še pri dobro obloženi mizi. Najbolj sem se čudila temu, da Mr. Župec nič po izansko ne zategne, pa se oglasi Francka: "Ja, veš, jaz sem ga že čisto po vrhniško naučila." Da je bila družba še živahnjša, sta se nam pridružila še domača "borderja," delegata Mr. Šukle in Mr. Železnikar. Mr. Šukle mi je rekla, da se boji advokata Mr. Kushlana, ker on da ima gotove dokaze za "divorse" in da jih bo pokazal našemu Franku in Mrs. Šukle ter da bo na dveh krajih kšeft in biznes. Kakor sem pa čula, so se tiste Kushlanove slike pokvarile in Mr. Šukle je zdaj lahko brez skrbi. Mr. Železnikar se nam je pa smejal, češ: Al' je lušno, če je človek sam, pa se mu ni treba nikogar bati. Jaz pa sem si na tistem mislila: "Boš že poskusil, kadar boš prišel v zakonski jam, potem boš pa drugače govoril!" Jaz kar garantiram, da na drugi konvenciji K. S. K. Jednote Mr. Železnikar ne bo več fant; opazovala sem ga, ko je vedno plesal z nekim luškantim srčkom in priznati moram, da bi bil to res lep par. — Zvečer smo šli v dvorano k sprejemu K. S. K. J.; sprejem je bil jako lep in pomenljiv.

V sredo je bil moj dan. Če živim sto let in en mesec, ne bom nikdar pozabila, kar sem videla in občutila ta dan. Bilo nas je šest po številu, ki smo se odpeljali z avtom v prijazni Mundelain, kjer smo si dotični prostor temeljito ogledali. Hodili smo po lepih stebicah ter občudovali krasoto narave, ki je tam res pestra in krasna. Ob lepem, tihem jezeru se dviga krasna cerkva, katero smo si hoteli ogledati tudi v notranjosti. Jaz sem prva stopila notri; cerkva je bila takrat prazna, toda lepo okinčana in prostorna. Počasi pridemo do kapelice Lurške Matere božje. Duplina je temna, in tu brlijo lučke, ki jih romarji prižigajo. Tudi jaz sem prižigala pet svečic za tiste, ki so ostali tam daleč za menoj . . . Naj jim zvesto gorijo.

Ker je medtem ostala družba že odšla, sem sama počasi odšla za njimi. Ob tistem jezeru na bregu sem stala in gledala jasno jezersko gladino. V tej svoji zamiselnosti sem čula, kakor da

me nekdo kliče iz jezera: Marjanca, pridi, pridi med nas . . . Kar ti zemlja mogla dati ni, ti jezero gotovo podeli . . . Kar sem dobojevala v tem trenutku, je težko opisati in ne vem, zakaj je to lepo, tiho jezero tako vplivalo name, zakaj me je tako vabilo k sebi? Premagal pa je moj razum, pohitela sem v duhu v Cleveland do mojih ljubih, nad vse ljubljenih otrok, Lillian in Marion, do moža, ki mi je dovolil počitnice za moje razvedrilo. In v tem trenutku mi je prišlo na usta: O, hvala Bogu, kako sem srečna! In od tega trenutka dalje sem bila zopet vedno pri ostali družbi. Mnogokrat se vprašujem, kaj mi je takrat bilo?

Od tu smo se odpeljali do Grass Lake, kjer smo najeli čolnu, ki nas je odpeljal po lepem jezeru do Barney Island, kjer rastejo prekrasni lotosi. Vožnja se mi je zdela taka, kakor bi se vozili po Blejskem jezeru. Tu je vedno mnogo turistov. Na otoku se nahaja hišica z baro in dobrim pivom, okoli hišice pa rastejo velike bele rože z lepim, širokim, zelenim perjem. Tu sem opazila tudi na stotine divjih rac, ki pa niso prav nič plaha. Ko smo si vse to ogledali, smo si še malo duše privezali z okusnimi sendviči ter jih zalili s svežim pivom, nakar smo se spet odpeljali po lepi jezerski gladini. Ko smo bili spet v čolnu, smo zapeli lepo: Je barčica zaplavala, dekle pa je zaplakala. . . Ampak izmed nas ni nobena jokala. Dokler smo se vozili med lepim lotosovim cvetjem, je čoln plaval čisto počasi, tako da smo lahko užili vse krasote, ki jih tukaj nudi narava. Se en pogled na cvetoče jezero, in odpluli smo v pristan, kjer nas je čakal naš avto. Veselih obrazov in zadovoljnih src smo se spet odpeljali proti naši "ameriški Vrhnikij," Waukeganu. Med potjo pa smo lepo prepevali. Posebno tista je bila vedno na vrsti: "Čez tri gore, čez tri dole, čez tri zelene travnike." Eden je pel "naprej," drugi "čez," ena alt, druga, malo višje, jaz, kot švih ženska, sem pa basirala, pa če verjamete, al' pa ne . . . In tako smo se srečno pripeljali domov. Kdo je vse bil na tej ekskurziji, to je pa velika tajnost. Rečem naj samo to, da sami fejš fantje in dekleta, pa če verjamete, al' pa ne . . . Tega večera nisem dolgo zaspala; vedno se mi je zdelo, da se zibljem po lepem tihem jezeru. Toda vse mi je minilo; ostali so nam le topli, nemi spomini. — Našim Slovincem bi svetovala, da obiščejo Grass Lake, ki ni daleč od Waukegana. Posebno bi pripočala mladim zakonskim parom, da gredo tja na "honey moon."

V četrtek sem obiskala konvencijo, kakor običajno. Vedno sem sedela zadaj na enem in istem prostoru. Z a b a v e sem imela dovolj; včasih mi je jeziček migal in rada bi bila kakšno povedala, pa nisem imela pravice . . .

Istega dne sem bila tudi predstavljena Mrs. Marie Prislund, predsednici SZZ, in Mrs. Gottlieb, urednici "Zarje." Prav vesel me je, da sem ju spoznala. Potem sem se spoznala tudi z Rev. Černetom, s katerim sva si imela mnogo povedati, pa si še nisva vsega povedala. Ko bom imela še počitnice, bom obiskala še "Zeleno planino" v Sheboygan, Wis.

Zvečer smo imeli lep večer; na programu je bila igra "Veriga," katero so naši Vrhničanje jako lepo igrali. Pravi vrhniški naraščaj. Počutila sem se, kakor bi bila na Vrhnikij v Društvenem domu. Po igri je bil ples in smo se vrteli pozno v noč. V petek je prišlo malo oblakov nad šolsko dvorano, toda zlato solnce jih je kmalu razpodelo.

Zvečer smo gledali lepe slike Jednote, katere nam je kazal Mr. Anton Grdina. Slike so v resnici lepe. Zatem smo imeli lep koncert, ki nam ga je dal g. Svetozar Banovec. — Občinstvo

je bilo jako navdušeno ob lepi slovenski pesmi, ki nam jo je podal g. Banovec. Občinstvo mu je tako aplavdiralo in ga tako aklamiralo, da je moral več pesmi ponavljati. Občinstvo je zadovoljno zapuščalo dvorano in čula sem več pripomb: "Tega bi pa celo noč poslušal."

Po koncertu se nas je večja družba odpeljala na "surprise party." Kje smo bili, še danes ne vem, to pa vem, da smo bili v sedmem "štuku," ne samo v drugem. Bili so trije doktorji, trije odvetniki, trije tajniki in seveda tudi več mater in očetov in tudi več Slovencev, ampak gospodar je bil pa samo eden in tudi samo ena kuharica, pa če verjamete, al' pa ne. Lušno pa smo se le imeli, in če ne verjamete, vprašajte Mr. J. Košaka iz Newburga, ker on je ta večer imel zapisnik v oskrbi.

V soboto me je obiskalo večje število delegatov iz drugih mest, ker je imela Mrs. Rose Svete še dve drugi delegatkinji na stanovanju, in sicer Mrs. Stanko in Miss Jane Span iz So. Chicago. V soboto po konvenciji so se delegatje razkropili; vsak je šel obiskat v bližnje mesto kakega znanca in prijatelja. V soboto zvečer mi je bilo pa res dolgčas; mislila sem na Cleveland in na ljube doma. Sedela sem pri klavirju in prepevala, da sem si delala kratek čas. Kmalu sta me obiskali Alice Kostelic in Mrs. Pavlovič iz Lorain, O., nakar smo priredili celo opero in nič več mi ni bilo dolgčas.

Nedelja je minila z lepimi spomini. Mr. Furlan nas je vozil kakor tudi več drugih avtomobilistov, po lepi naselbini, in v prijaznem Mundelainu smo se sešli z ostalimi delegati, nakar je Mr. Anton Grdina snemal filmske slike; enkrat je tudi mene "počil." Zvečer smo se zopet sešli v šolski dvorani, kjer smo imeli ples. Igral je na harmoniko moj sofer Jaka Nagode in imeli smo res vesele ure. Vsaj zase vem, da je bilo tako.

Naši clevelandski delegatje so vedno skupaj držali, posebno pa smo se postavili, kadar je bilo treba zapeti. Mrs. Mally in Mrs. Brezovar sta vedno prepevali, če pa se mi je zdelo, da jima sape zmanjkujeta, sem pa še sama pomagala. Gornikov ata in mama sta me vedno nagovarjala: "Marjanca, še eno zažigajmo," in kmalu so se nam še ostali delegatje in delegatkinje pridružili. V nedeljo zvečer sem prvič plesala z metlo, in ta ples mi je bil zelo všeč, čeprav sem bila opraskana po rokah. Pravi, da dve ženski ne smeta skupaj plesati, ker da pomeni to nesrečo; nu, jaz zdaj to verjamem. Alice Kostelic je hotela plesati z menoj; jaz sem šla siicer nerada, toda, ker mi ni dala miru, sem se podala. Toda joj! Meni nenadoma peta odleti. Vidiš, ti si kriva! sem rekla in moral sem sestti na stol. Ko godec spet zaigra, me vpraša Ivan Žužek, delegat iz Kanade, za ples. Pa sem mu rekla, da ne znam, on pa je vztrajal, da nočem iti. Moral sem mu torej kar po pravici povedati, da sem imela nesrečo in da sem brez pete. On je res pravi fant od fare. Kakor bi trenil, skoči v klet ter mi prilepi peto nazaj, za kar sem mu še danes hvaležna. Ivan, kadar se boš oženil, bom prišla na ohect, pa čeprav v Kanado, bo še bolj lušno. Takrat bom tako plesala, čeprav obe peti izgubim. Po končanem plesu so se še malo pogovorili o volitvah; eni o tem, drugi o drugem, in zopet so nas spremenili domov naši delegatje in delegatkinje. Nato smo kramljali še pri nas, ura je tiktakala na steni svojo pot naprej, in tako smo šli zopet zagodaj zjutraj k počitku.

Marjanca Kuharjeva.

(Dalje prihodnjic.)

— o —

Iz bolnice

Naš rojak Frank Podobnikar, 1025 E. 69th St., se je vrnil iz bolnice in se lepo zahvaljuje številnim prijateljem za obiske v bolnici.

RADIO PROGRAMI

Za sredo, 10. septembra.
WTAM

- 6:30: Sign on.
- 7:00: On the 8:15 (NBC): WTAM String Trio.
- 7:15: Cheerio (NBC).
- 7:30: Morning Melodies (NBC).
- 8:00: National Home Hour (NBC).
- 9:30: Patty Jean's Chat.
- 9:45: WTAM Physical Culture Hour.
- 10:00: Charles W. Reed, baritone.
- 10:15: Radio Household Institute.
- 10:30: Pat and Alice.
- 11:00: On Wings of Song.
- 11:15: Annabelle Jackson, pianist.
- 11:30: Morning Madrigale.
- P. M.
- 12:15: Joe Baldi and Russ Neff.
- 12:40: Noonday Melodies.
- 1:00: Merle Jacobs' Golden Pheasant Orchestra.
- 1:30: Melody Three (NBC).
- 2:00: Playlet.
- 2:30: Evening Stars (NBC).
- 3:00: Baseball Game—Cleveland vs. New York.
- 5:00: Black and Gold Room Orchestra (NBC).
- 5:15: Meditation.
- 5:30: Organ Processional Hour.
- 6:15: Chester E. Zohn, tenor.
- 6:23: Davey Three Talk.
- 6:25: Baseball Scores.
- 6:30: Twilight Voices (NBC).
- 6:45: Natasha Mitrowski, pianist.
- 7:00: Gene and Glenn—Spang Bakera.
- 7:30: Mobil Concert (NBC).
- 8:00: WTAM Players.
- 8:30: Midsummer Revels.
- 9:30: Coca Cola Program (NBC).
- 10:00: Vincent Lopez and Orchestra (NBC).
- 10:15: Uncle Abe and David (NBC).
- 10:35: Vaughn De Leath, contralto.
- 11:00: Tal Henry's New China Cafe Orchestra.
- Midnight Melodies.
- A. M.
- 12:15: Merle Jacobs' Golden Pheasant Orchestra.
- 1:00: Sign off.

WHK

- 6:30: Radio Reveille.
- 7:30: Morning Devotions.
- 8:00: Something for Everyone (CBS).
- 8:15: Burlesque Broadeners.
- 8:45: Morning Moods (CBS).
- 9:00: Piano Rambles—Ken Carr.
- 9:15: Musical Portraits.
- 9:30: Julia Hayes.
- 10:00: Mr. East (CBS).
- 10:15: Dr. Florence E. V. Blodgett.
- 10:22: The Boy and Girl Friend.
- 10:45: Radio Homemakers—Ida Bailey Allen (CBS).
- 11:00: Ethel and Harry.
- 12:00: Manhattan Towers Orchestra (CBS).
- P. M.
- 1:00: Harry Tucker's Orchestra (CBS).
- 1:30: Synopated Silhouettes (CBS).
- 1:30: Columbia Little Symphony and Soloist (CBS).
- 1:55: Health—Dr. Winfrey.
- 2:00: Housekeepers Chat.
- 2:20: Columbia Ensemble (CBS).
- 2:30: Tea Time Topics.
- 2:30: Musical Album (CBS).
- 2:40: Meditation.
- 2:50: Footnotes (CBS).
- 3:40: World Book Man.
- 4:30: Mestenz Do.
- 4:45: Ozzie Nelson's Glen Islanders.
- 6:14: Studio Program.
- 6:39: Raybestos Sport Flashes.
- 6:45: The Vagabond (CBS).
- 6:59: Raha's Cherry Pickers.
- 7:15: Manhattan Moods (CBS).
- 7:29: Raybestos Radiogram.
- 7:30: Forty Pathom Trainers (CBS).
- 8:00: Gold Medal Fast Freight (CBS).
- 8:30: La Palina Smoker (CBS).
- 9:00: Voice of Columbia (CBS).
- 9:41: Seth Parker's Old Fashioned Singing School.
- 10:30: Slumber Hour.
- 11:00: Rubberneck Man.
- 11:30: Bert Lattin Orchestra (CBS).
- 11:40: Nocturne (CBS).

WJAY

- 7:00: Morning Melodies.
- 8:00: Wurlietzer's Program.
- 8:30: The Man.
- 9:00: Heza Knutt.
- 10:00: Ruth and Blair.
- 11:15: Starr Piano Program.
- 12:30: Stagan from Wurlietzer.
- 12:30: Studio Program.
- P. M.
- 12:15: Jazz Pot Pourri.
- 1:15: Brown Sister's Trio.
- 1:45: C. Kettlem.
- 2:00: Edna and Jean.
- 2:15: Studio Program.
- 2:30: Ruth and Ed.
- 2:30: Georgia Gordon.
- 3:15: Concert Hour.
- 4:00: Kathleen Sullivan.
- 4:15: Emily Wheeland.
- 4:30: Studio Program.
- 4:45: Joe, Fred and Dave.
- 5:45: Starr Piano Program.
- 6:00: Merchants and Consumers.
- 6:35: Sign off.

Nesreča

Mr. in Mrs. Mary Glač sta bila pretekli teden zadeta od avtomobila, blizu St. Clair Ave., in 172. ceste. Po nesreči sta bila odpeljana v Five Points kliniko. Mr. Glač je od tedaj že zapustil kliniko in se nahaja sedaj na svojem domu na 1466 E. 172nd St., dočim se Mrs. Glač še vedno nahaja v bolnici. Prijatelji jo lahko obiščejo v sobi št. 25.

Hrvatska zabava

Hrvatsko podporno društvo št. 14, H. B. Zajednice priredi v Hrvatskem Narodnem Domu na 6314 St. Clair Ave., prijeten, domač ples. Prva nagrada plesalca bo krasna električna svetilka in druga nagrada pa električni likalnik. Zabava se vrši 2. novembra.

Drzen rop

Dva roparja sta danes zgodaj zjutraj prisilila blagajnika Telling-Belle Vernon Co. na 3825 Cedar Ave., da je odprl blagajno. Roparji so odnesli \$11,588 in pobegnili.

KUHINJA ZA 30,000 OBEDOV

V Leningradu so te dni izročili prometu kuhinjo-tovarno, v kateri se kuha vsak dan po 30.000 obedov. To naj bi bil zopet nov kamen v zgradbi popolne socializacije vsega življenja in obenem nov podkop proti družini. Podobne velekuhine nameravajo sovjeti graditi po celi Rusiji.

Soteščan: GROB LJUBEZNI

Povest iz vaškega življenja.

Med cveticami in belimi svečami pa je ležal Albin v poročni obleki—ženin na mrliškem odru. Njegove pridne roke so odlepale razpelo; uho mu je bilo gluho in oko zaprto—niti Minka ni več pogledal, ko ga je pokropila s tresočo desnico.

"Poglej, kaj se je zgodilo!" se ji je Brinjar očitajoče približal.

"Oče, jaz sem ob vse na svetu!" je pretresljivo zaplakala. "Moja duša je srta, moja sreča razdejana... Vem, kdo je kriv njegove smrti... Bog naj ga kaznuje..."

"Kdo? Kdo?" so navzoči radovedno vpraševali. Večinoma so menili, da bo obtožila očeta, ki ga je smrtno sovražil. Kdo neki bo ubijal mirnega mladunca v pošteni hribovski vasi.

"Oh!" je hotela nekaj povedati, a se je prej zgrudila ob mrliškem odru. Sosedje so jo pričeli tresti in močiti. Dolgo je trajalo, preden se je zavedla. Jernej in Tavželj sta se sešla drugi dan v hlevu, kjer sta si potihoma očitala zločinsko dejanje. Oba je pekla vest, katero sta hladila s tem, da sta drug na drugega odpravila krivdo in odgovornost. Zlobnež se je hotel oprati in obdolžiti sosedja, ki se mu je krčevito upiral.

Vzlic svoji nedolžnosti pa je bil stari silno nemiren. Glava mu je ležala na prsi, kolena so se mu šibila. Venomer mu je ternal: "Jernej, kaj si storil? Tega jaz nisem hotel!"

"Prosili ste me, naj prepričim," mu je hladno odgovoril. "Pa ne z ubojem. Nisem mislil, da si tako hudoben..."

"Rekli ste, naj storim, kar hočem... Pa sem zamahnil in udaril... Mislim sem ga le oplasiti, a sem ga zadel na glavo.

"Sitnosti bova imela... Kdo ve, kako se bo končalo..."

"Nihče me ni videl... Ako me osumijo, mi ne bodo mogli dokazati..."

"Ali boš lahko dokazal, kje si bil ob času uboja?"

"Doma... Spal sem na hlevu... To bo držalo..."

"Prav gotovo te bodo obdolžili. Glej, kako se boš zagovarjal! Mene nikar ne omeni, tukaj se ne smeva poznati."

"Kdo pa ve, kaj je bilo med mano in Albinom... Nikomur ni znano, da sva se črtila... Niti Minki—Albin ji ni vsega povedal..."

"Dekle bo moralo molčati. Niti jezika ne bo smelo obrniti." Jernej pa je dvomil: "Tudi prej ste jo strahovali, pa vas ni poslušala..."

"Seveda, prej je imela potuho..."

"Pa glejte, da bo molčala. Slaba hči, ki izdaja očeta ter ga peha v sramoto..."

"Mene? Mar sem jaz ubijalec?"

"Vi ste povzročitelj, jaz sem le vaše orodje," se mu je zlobno namuznil.

Mož se je ustrašil lažne obsojbe. Spoznal je, da se je ujel v zanko, katere se bo težko oprostil. Odslej bo odvisen od Jerneja, ki bo gospodaril nad njegovo voljo.

"Izdat vas ne bom, naj pride, kar hoče—tudi ako bi moral jaz kaj trpeti," je popravljaj svoje mnenje. "Vendar pa zahtevam, da ne prelomite obljube..."

"Hčer bom že držal za jezik, da ne bo kaj izbleknila..."

"Pa ne samo to, ga je prekinil. "Polagoma jo gorate sprijazniti z menoj in potem—pripravite dobo in opravo. Tako sva se zmenila in mora obveljati."

"Tudi na to bom gledal. Zlepa ali zgrda—morala se bo ukloniti..."

"Samo pod tem pogojem bom molčal, ako pride do preiskave." Segla sta si v roko in se po-

slovala. Tavželj se kar ni upal iz hleva, tako se je bal razkritja, vedoč, da bo pri hčeri težko kaj opravil. Kesal se je, zakaj jo je pustil, da je šla kropiti, ker je lahko že tam vse izblebetali. Vsega morda res ne ve, a tisto, kar bo povedala, bo zadostovalo. Ljudje že komaj čakajo, kaj bodo zagrabili.

Jernej je odšel proti Brinjarju pokropit mrtvega tovariša. Težko se je odločil in noge so mu zastajale, a ni smel izostati. Vaščani morajo videti, da se ne boji pokazati, saj ne vidijo, kaj se godi v njegovem srcu. Vendar ga je pretreslo, ko je zagledal pred sabo svojo nedolžno žrtev. Vsa kri mu je šinila v glavo, na ušesa mu je zabučalo: ubijalec!

"Nesrečnik, kaj si storil!" se mu je oglasila vest, prvič po groznem dejanju. Pokleknil je in premikal ustnice, kakor da bi molil, dasi se ni mogel zatopiti v molitev. Zdelo se mu je, da se mu udirajo tla pod nogami, da se pogreza v temno globočino.

Vstal je, pokropil in sedel na klop, da ne vzbudi pozornosti. Takoj se mu je pridružil Mazinček, čigar opravilo je bilo, pomeniti se z vsakomur, ki pride k mrljici. V takih smrtnih primerih je namreč ljudstvo silno radovedno. Taj vpraša po tem in drugem po onem, vsakega je treba zadovoljiti.

"Kdo bi bil mislil, da so na Cvetežu taki ljudje," se je pričel meniti. "Grši ko tolovaji."

"Od drugod se je priklatil," je Jernej hladno odvrnil. "Ubijalec ni na Cvetežu..."

"Bog daj, da bi jih res ne bilo. Nekdo pa je le moral biti... Kol so našli zraven mrljice..."

"Hm, čudno. Kdo naj bi bil? Pa ga niso že prijeli?"

"Pravijo, da bo kak domačin. Tavželjeva Minka ga pozna, od žalosti pa ni mogla govoriti. Kadar pride komisija, bo zaslišana in tedaj ga bo izdala."

"Deklini se je sanjalo..."

Jerneja je nekaj siloma dvignilo, vstal je in zopet sedel, nikjer ni imel obstanka. Zdaj mora pritisniti na Tavželja, naj čuva, kaj bo izpovedala hči, ako neće samemu sebi škodovati.

Bilo pa je prepozno. Prispele je uradna komisija: sodni izvedenec, zdravnik in orožniki. Pričela se je preiskava, vaščani so se morali odstraniti. Brinjarjeva Cilka je odšla po Tavželjevo Minko.

Jernej je bil v škripcih, vzlic svoji iznajdljivosti si ni znal pomagati. Ni se upal oditi k sosedu, bal se je sprečanja z Minko, ki bi ga bila javno obdolžila. Res mu ne more dokazati, a sosedje bodo zagnali hrup ter ga smatrali za ubijalca.

Po ogledu mrljice je odšla komisija na mesto, kjer so našli mrtvega Albina. Tam je že čakala Minka in mnogo radovednih vaščanov. Bila je zaslišana, sodnik in orožniki so zapisovali.

Za njo je izpovedal Mihec, v kakšnem stanju je našel mrljico. Albin je ležal na hrbtu z razprostrtimi rokami; zraven njega je videl kol, kakršne rabijo vozniki pri nakladanju hlovod. Drugih pomembnih znakov na ni bilo opaziti.

Oblastvo se je najprej zanimalo za Tavželja, o katerem je bilo znano, da je bil Albinov sovražnik. Ob usodnem času pa je bil doma, kar so potrdili tudi sosedje ter ga oprostili težke krivde.

"Imel pa je še drugega sovražnika," je povedala Minka. "Njega primite, on ga ima na vesti..."

"Kdo?" je vprašal sodnik in pripravil list za nove podatke. Sosedje so nestrpno pričakovali groznega razkritja.

"Hostarjev Jernej ga ni mogel trpeti," je jokaje nadaljevala. "Povsod mu je bil za petami."

"Jernej ga ni," se je Hostar potegnil za sina. "Bos je odšel spat, na to bom prisegel. O ka-

kem nesporazumljenju mi ni nikoli omenil."

"Pokojni Albin bi marsikaj povedal..." je pripovedovala. "Vem kako ga je ustavljal na potih in hujskal mojega očeta. Jernej mu je povzročil marsikako grenko uro..."

Orožnik je odšel po Jerneja ter ga privedel na usodno mesto. Začelo se je ostro zasliševanje. Osumljenec ni hotel ničesar priznati. Izpovedal je, da je šel takoj po večerji spat in se sploh vso noč ni genil izpod strehe.

Sodnik je sestavil podroben zapisnik ter ga je glasno prečital. Jernej ga je moral podpisati. Že se je veselil prostosti, a ob sklepu je pristopil orožnik ter ga odvedel v imenu zakona.

Na Cvetežu ni bilo človeka, ki bi ne bil trepetal pod vtisom dogodkov. Vsa vas je bila polna žalosti in groze. Pri Brinjarju so objokovali mrtvega edince na mrliškem odru, Hostar je tulil za osumljenim sinom, Tavželj pa je gledal topo predse in preklinjal svojo zmotno preteklost. Ali bo mogel popraviti, kar je razdejalo njegovo strupeno sovražstvo? V njegovi duši se je oglašala tiha želja po boljšem življenju.

Okrog Jernejeve krivde so se sukale različne govorice. Nekateri so mu opravičevali. Res je bila znana njegova razposajenost, toda tolike hudobnosti mu niso popisovali. Samo Minka je bila prepričana, da ga je pravičeno obsodila.

Jernej je ždel v sodnem zaporu in čakal rešitve. V svesti si je bil zločina, toda manjkalo je dokazov, ki bi potrdili obsodbo. Samo Minka ga je obtožila, drugi pa so dvomili ter se umikali pričevanju.

Določena je bila prva razprava. Povabljenih je bilo mnogo prič. Minka bi bila morala imeti prvo besedo. — "Dekle bo odločilo," so menili sosedje. "Njega pričevanje ga bo pokopalo."

S hčerjo je bil Tavželj zadnje dni pred razpravo silno prijazen. Kupil ji je novo obleko, vedno je bil pri njej ter se je z njo ljubeznjivo razgovarjal. Večkrat ji je imenil Albina ter ji ga je laskavo pohvalil. "Ali res misliš, da ga je Jernej?" jo je vprašal nekoč, ko sta sedela sama na vrto.

"Prav nihče drugi," mu je odgovorila. "Saj veste, kaj je bilo med njima..."

"Meni ni nikoli omenil, zato bi rekel, da je nedolžen..."

"Hujskal vas je, nikar ne tajite. Vedno ga je nadlegoval in vznemirjal, zbadal in preganjal."

"To je nedolžna fantovska zabava. Udaril ga pa ni, tako daleč se ni izpozabil."

"Videla ga nisem, toda..."

"Nihče ga ni videl ter mu ne more dokazati. Sodbe pa so lahko prazne in krivične..."

"Ubil ga je—zaradi mene..."

Srce mi poka od žalosti, kadar se domislim..."

"Minka, ni prav, ako mu delaš krivico..."

"Priseči ne morem... Bil pa ni nihče drugi."

"Pa tudi namigovati ne smes, ako nisi prepričana..."

"Vsevedni ga bo sodil. Gorje mu, ako ima na vesti tako hudobijo..."

Tavželju se ni posrečilo drugačiti hčerinega mnenja. Nekoliko jo je pač upognil—toliko, da je nehala z gotovostjo trditi. Tudi na sodišču je tako izpovedala, kar je obdolženca popolnoma razpremenilo.

Zaradi pomanjkanja dokazov je bilo proti Jerneju ustavljeno kazensko postopanje. Prebivalstvo na Cvetežu se je pomirilo v zavesti, da ni ubijalca med domačini. Iskali so ga v okolici in drugod, tudi orožniki so še vedno poizvedovali. Govorilo se je o tem in o onem, vse govorice pa so bile brez prave podlage.

"Čudno, da se nič ne izve," so ljudje zmajevali z rameni. "Tak zločin, pa se tako brez sledi zakrije..."

Izkušeni možje pa so sklepali:

Mrs. Dieudone Coste, soprogra slavnega francoskega rakoplovec, ki se nahaja sedaj na potu v Ameriko, da se pridruži svojemu soprogu. Rojena je bila v Tiflisu, Georgija, torej je rodom Rusinja.

Silno zanimanje po vsem svetu za deseto olimpiado v letu 1932

Los Angeles, Cal. — Desete Olimpijade, ki se bo vršila od 30. julija do 14. avgusta, 1932, se bo udeležilo 35 narodnosti, kakor naznanja organizacijski odbor.

"Vse bo še prišlo na dan..."

"Jernej se je izmuznil," so vaščani potihoma šušljali. "Tudi Tavželju niso mogli do živga."

"Starec se je nekam spreobrnil," so trdile sosede. "Nič več ne kriči in ne razsaja..."

"Sčasoma, se bo še z Brinjarjem pobotal. Smrt ga je spreminila..."

"Brinjar mu ne bo nikoli pozabil, ker je prepričan, da je Tavželj kriv uboja. Glasno si sicer ne upa povedati tega, zato pa potihoma premišljuje."

"Čudno je, čudno," so majali zglavami. "Ali Jernej ali Tavželj — kdo je ubijalec? Oba sta bila osumljena, a nič jima niso mogli dokazati."

Pomladi, čim je odlezel sneg, je dal Brinjar postaviti spomenik na mestu, kjer je izdihnil njegov edinec. Prispevali so tudi vaščani, ki so že prej nameravali okrasiti vasico z lično kapelico. Zastoj so vozili kamenje in opeko ter pomagali zidarjem. Kapelica je bila posvečena žalostni materi božji, spredaj je bila vzidana spominjska plošča s kratkim opisom nezgode.

Tako je bil na Cvetežu ovekovečen spomin na Albina—žrtev neznanega ubijalca. Vzlic temu pa so pešale govorice o zločincu: ljudje so se privadili znamenja—neme priče strašnega dogodka.

Minka ni šla nikdar brez solze mimo njega. Vselej se je spomnila svojega zaročenca in pomolila za njegovo dušo. Gredica ob kapelici jo je spominjala groba njene prve ljubezni. Tu je pokopana njena mladost in njena sreča.

VI.

Slaba vest je kakor črv, ki zbada in gloda brez miru in počitka. Najde vsak nedostatek, vsako skrito dejanje. Kogar se loti, temu ne prizanesa.

To je izkusil Tavželj, katere mu je ležal uboj kakor svinec na trpečem srcu. Prej je porasel za vsako malenkost, zdaj pa je moral molčati ob nasprotju, ki ga je neprenehoma grajala. Vest mu je neprestano icala, da je sokriv uboja zaradi strupenega sovražstva, ki je zahtevalo strašne posledice.

(Dalje prihodnjič).

Tu je doslej še nepriobčena slika znamenitega francoskega rakoplovec Coste, ki je prvi preletel Atlantski ocean iz Evrope v Ameriko.

Soba
se odda za fanta ali dekle. Gor-kota in kopališče. 1131 E. 76th St. (211)

Soba
se da v najem za dva fanta, s hrano vred. 1180 Norwood Rd.

Razvitje in blagoslovljenje zastave!

Društvo Danica št. 11 S. D. Zveze, razvije in blagoslovi dne 14. septembra v Slovenskem Narodnem Domu lepo društveno zastavo. Pazite na posebno naznanilo.

(Thu. Sat. Tue. Sept. 11.)

Naznanilo občinstvu

Naznanjam, da sem otvoril prostor za ključavničarstvo in brušenje brivskih potrebnin ter raznih drugih rezil. Vedno bom gledal, da bom vsem našim odjemalcem kolikor mogoč dobro postregel v njih zadovoljstvo. Se vljudno priporočam.

Fr. Čepirlo,
1842 E. 55th St., vogal St. Clair Ave. (Tue.X)

OGLEJTE SI NOVI ZIDANI HIŠI NA NEFF RD.

Odprti še ta teden od 9. do 9. večer

August Kausek
SLOVENSKI STAVBENIK
827 East 185th St.
KENmore 1056-4197

Išče se

stanovanje 4 ali 5 sob, s pritliklinami, za malo družino med Norwood Rd. in E. 79. ceste. — Naslov naj se pusti v uradu tega lista. Stanovanje se rabi takoj ali tekom enega meseca.

PRIPOROČILO!

Slovenska trgovina z vso opravo za moške, ženske in otroke. Se priporoča za obilen poset. Blago najbolje vrste.

P. USAY
783 E. 185th Street

VABILO!

Vsi slovenski groceristi in mesarji v Collinwoodu, ki so člani slovenskega kluba groceristov in mesarjev v Collinwoodu, se prijazno pozivljejo, da se udeležijo seje, ki se vrši 11. septembra, v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

Vas prav prijazno vabi

ODBOR

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

iz poljščine prevlel
DR. RUDOLF MOLE

Tedaj so izpod razmršenih las pogledale na viteza modre oči in potem lepi obraz, dasi bled in skoraj brez zavesti. Gospod Volodijovski je pričakoval zahvale, izbruha radosti, medtem pa je ona sedela nepremično in ga topo gledala. Zato se je oglašil vitez drugič:

"Zdravi se, gospodična, Bog se je ozrl na nedolžnost... Prosta si in se lahko vrneš v Vodolke."

Sedaj je bilo v pogledu Bilevičevne več prisotnosti. Vstala je s skrinje, stresla lase nazaj in vprašala:

"Kdo si, gospod?"

"Mihael Volodijovski, dragonski polkovnik vojvode vilenskega."

"Slišala sem bitko... strele... Govori, gospod!..."

"Da. Prišli smo gospodični na pomoč..."

Bilevičevna se je popolnoma ovestila.

"Hvala, gospod!" je rekla naglo s tihim glasom, v katerem si lahko bral smrtni nemir. "In kaj se je zgodilo z onim?..."

"S Kmiticem? Ne boj se, gospodična: leži brez duše na dvorišču... in to sem, ne da bi se hvalil, storil jaz."

Volodijovski je izrekel to z gotovim ponosom, toda če je pričakoval občudovanja, se je zelo zmotil. Bilevičevna ni odgovorila niti besede; noge so se ji zašibile in z rokama je začela iskati opore za sabo, naposled je težko sedla na isto skrinjo, s katero se je dvignila pred trenutkom.

Vitez je živo priskočil k njej:

"Kaj vam je, gospodična?"

"Nič... nič... Čakaj, gospod... Dovoli!..."

Tedaj je gospod Kmitic mrtev?..."

"Kaj me briga gospod Kmitic?" je prekinil gospod Volodijovski, "tu gre za gospodično!"

Tedaj se ji je moč zopet povrnila, dvignila se je vnovič, mu pogledala naravnost v oči ter zakričala z jeznim, nestrpljivim in obupnim glasom:

"Na Boga živega! Odgovori! Ali je mrtev?..."

"Gospod Kmitic je ranjen," je odgovoril osuplo gospod Volodijovski.

"Živi?..."

"Živi."

"Dobro! Hvala, gospod!..."

In z opotekajočim korakom se je napotila k vratom. Volodijovski je stal nekaj časa, si močno vihal brke in vrtil glavo; potem pa si je zamrmral:

"Ali me ona zahvaljuje za to, ker je Kmitic ranjen, ali za to, da živi?"

In stopil je za njo. Našel je v sosednji spalnici sobi, stoječo sredi sobe, kakor okamenelo. Štirje slahčiči so ravnokar nesli Kmitica. Prva dva, ki sta šla ob strani, sta se pokazala med vratmi, a med rokami je visela proti tlu blede glava gospoda Andreja, z zaprtimi očmi in s strjeno črno krvjo v laseh.

"Počasi!" je govoril za njima Kristof Domaševič, "počasi čez prag. Naj mu tam kdo dvigne glavo. Počasi!..."

"Kako naj jo primeva, ko imava obe roki zaposleni," sta odgovorila prednja.

V tem trenutku se je približala gospodična Aleksandra, blede kakor Kmitic, in podložila obe roki pod njegovo glavo.

"Ti si, gospodična!..." je rekel gospod Kristof Domaševič.

"Da, jaz... oprezno..." je odgovorila s tihim glasom.

Gospod Volodijovski je gledal ter si nestrpljivo vihal brke.

Medtem so položili Kmitica na postelj. Kristof Domaševič mu je začel zmvitati glavo z vodo, potem je položil poprej pripravljene obliž na rano in rekel:

"Sedaj naj leži mirno... Ej, železna je to glava, da ni počila od tega udarca. Morda se ozdravi, ker je zdrav. Toda dobil jo je..."

Nato se je obrnil k Olenki:

"Daj, umijem ti roke, gospodična... Evo, tu je voda. Usmiljeno srce imaš, da se nisi bala okrvavit se za tega človeka."

S temi besedami ji je z brisalko otiral roko, ona pa je bledele in pogled ji je postajal moten. Volodijovski je zopet skočil k njej.

"To ni zate, gospodična! Pokazala si krščansko usmiljenje nad sovražnikom... vrni se domov."

In podal ji je roko; ona pa se niti ozrla ni nanj, temveč se obrnila h Kristofu Domaševiču in rekla:

"Gospod Kristof, odvedi me!"

Odšla sta oba, gospod Volodijovski pa z njima. Na dvorišču je začela slahta, ko jo je zagledala, kričati in jo pozdravljati, toda ona je šla blede, opotekajoč se, s stisnjenimi ustnicami in z ognjem v očeh.

"Živela naša gospodična! Živel naš polkovnik!" so kričali mogočni glasovi.

Uro pozneje se je vračal gospod Volodijovski na čelu Lavdancem k naselbinam. Solnce je že žajlo, jutro je bilo veselo, pravo spomladansko jutro. Lavdanci so jezdili v gruči brez reda po cesti, razgovarjajoč se o dogodkih minule noči in povzdigovaje gospoda Volodijovskega v nebesa. On pa je jahal zamišljeno in molče. Iz glave mu niso hotele iti te oči, ki so gledale izpod spuščeni las, ta sloka krasna postava, dasi upognjena od žalosti in boli.

"Kako lepa je!" je mrmral, "prava knežinja... Hm! Rešil sem ji nedolžnost in gotovo tudi življenje, zakaj četudi bi smodnik prizanesel zakladnici bi bila od strahu umrla. Morala bi biti hvaležna. Toda kdo naj razume ženske... Gledala je name, kakor na kakega slugo, pa ne vem, če iz kake ošabnosti, ali zadrege..."

VIII.

Te misli ga niso pustile spati naslednje noči. Več dni je še vedno razmišljal o gospodični Aleksandri in spoznal, da se mu je globoko zasadila v srce. Razen tega ga je lavdanska slahta hotela z njo oženiti. Ona ga je sicer zavrnila brez najmanjšega pomisleka, toda takrat ga ni niti poznala, niti videla. Sedaj pa je stvar drugačna. On jo je na viteški način rešil iz rok nasilneža, izpostavivši se kroglam in sablji; osvojil si jo je kakor trdnjavo... Čigava je, če ne njegova? Mar mu jo more kdo odreči? Ali naj bi poizkusil? Morda je v njej iz hvaležnosti vzklikla ljubezen, kakor se to večkrat dogaja na svetu, da rešeno dekle pokloni svojemu rešitelju roko in srce! Sicer pa tudi če ne bi takoj čutila ljubezni do njega, se mora on sam tem bolj potruditi za to.

"Če pa ona še vedno misli in ljubi onega?"

"Ni mogoče!" si je ponovil v mislih gospod Volodijovski: "če bi ga ona ne bila zavrnila, bi je on gotovo ne bil odpeljal s silo."

Izkazala mu je res nenavadno usmiljenje, toda ženska stvar je usmiliti se ranjencev, pa naj bi bili sovražniki.

Mlada je, brez varstva, čas je, da se omoži. Za samostan ne čuti poklica, sicer bi bila že šla. Časa je imela dovolj. Tako lepo dekle bodo razni kavalirji neprestano nadlegovali: ti radi bogastva, drugi radi lepote, tretji radi njenega plemenitega rodu. Ej, milo ji bo imeti tako varstvo, čigar varnost je lahko

videla z lastnimi očmi. "A tudi za tebe, Mihael, je čas, da se ustališ!" si je mislil gospod Volodijovski. "Mlad si še, toda leta brzo teko. Premoženja si ne prisluziš, kvečjemu več ran na koži. In vestnjaštva bo konec."

In v duhu je videl gospod Volodijovski celo vrsto deklet, za katerimi je že vzdihoval v življenju. Bile so med njimi tudi zelo lepe in visokega stanu, a ljubeznivejša in lepša ni bila nobena. Njen rođ in njo so slavili po vsej okolici in iz oči ji je sijala taka poštenost, da ne bi želel nikomur boljše žene od nje.

Gospod Volodijovski je čutil, da se mu nudi prilika, kakršna se mu ne bo nikoli več, a še tem bolj, ker je storil gospodični tako nenavadno uslugo.

"Čemu bom odlašal?" si je mislil. "Ali dočakam kaj boljšega? Treba je poizkusiti."

Ba! Toda vojna je pred durmi. Roka zdrava. Sramota je za viteza ženiti se, ko domovina izteza roke in prosi pomoči. Gospod Mihael je imel plemenito vojaško srce in, dasi je služil od dečjih let, dasi se je udeležil vseh vojn tedanjega časa, je vendar mislil, kaj je domovini dolžan, in ni niti mislil na počitek.

Toda baš radi tega, ker ni služil domovini radi dobička, sreča, plena, temveč iz vsega srca ni imel radi tega čisto vest, je čutil svojo veljavo in ga je to navdajalo z nado.

"Drugi so se prepirali, a jaz sem se bil," si je mislil. "Bog bo nagradil vojake in mi sedaj dodelil svojo pomoč."

Vendar je spoznal, da ni bilo več mnogo časa za ženitev, treba je bilo delovati naglo in vse postaviti na eno karto: iti, jo takoj zasnovati ter se čimprej poročiti ali pa odnesti koš.

"Odneseš sem ga že večkrat, ga pa še zdaj!" je mrmral gospod Volodijovski in vihal svoje žolte brke. "Kaj mi more škoditi!"

Vendar je bila v tem naglem sklepu neka stran, ki mu ni bila všeč. Zato si je stavil vprašanje, ali ne bo podobno nasiljnemu upniku, ki hoče, da se mu dolg poplača čimprej in na skopuški način, če gre takoj k nji in jo zasnovi, ko jo je komaj otel?

"Morda to tudi ne bo viteško?"

Ba! Toda za kaj naj se zahteva hvaležnost, če ne za usluge? No, če ji ta naglost ne bo povšeč, če se skuja radi nje, saj ji vendar lahko porečem: 'Jasna gospodična, leto in dan bi zahajal k tebi in ti v očesi gledal, toda jaz sem vojak in tam kličejo trombe na vojno!'"

"Tako pojdem!" si je dejal gospod Volodijovski.

A čez hip mu je zopet nova misel šinila v glavo. Če pa ona odgovori: "Pojdi, gospod, na vojno, po vojni pa boš prihajal celo leto k meni in mi gledal v oči, ker jaz človeku, ki ga ne poznam, ne dam takoj srca in telesa."

Tedaj bo vsega konec.

Da bo vsega konec, to je čutil gospod Volodijovski prav dobro; saj če pojde proč od dekleta, katero med tem časom lahko dobi kdo drugi, ni bil gotov svoje lastne stalnosti. Vest mu je pravila to, da se je vžgala v njegovem srcu ljubezen kakor slama, a ugašala kakor slama.

Tedaj bo vsega konec!... In klati se dalje, vojak, iz tabora v tabor, iz bitke v bitko, brez strehe na svetu, brez žive vdane duše. Po vojni pa se oziraj na vse štiri strani sveta, ne da bi vedel, kje bi položil svojo glavo razen v orožarni!

Naposled gospod Volodijovski ni vedel, kaj bi napravil.

Postalo mu je nekako tesno in dušljivo v pacunelskem dvoru, zato je vzel čapko, da bi šel malo na cesto in se navžil majskega solnca. Na pragu je naletel na enega izmed Kmitičevih ljudi, ki je po razdelitvi postal jetnik starega Pakoša. Kozak se je grel na solncu in brenkal na tamburici.

"Kaj delaš tu?" je vprašal gospod Volodijovski.

"Igram, gospod," je odgovoril Kozak in dvignil svoj shujšani obraz.

"Odkod si?" je vprašal dalje gospod Mihael, zadovoljen, da ima koga, ki ga spravi na druge misli.

"Daleč, gospod, izpod Viahla."

"Čemu nisi zbežal, kakor ostali tvoji tovariši? Oj, to ste pravi! Slahta vam je darovala v Lubiču življenje, da bi imeli jetnike, a vi ste takoj zbežali, čim so vas zarobili."

"Jaz ne zbežim. Tu izdihnem kakor pes."

"Tako ti ugaja tu?"

"Komur bolj ugaja na polju, beži, meni je tu bolje. Jaz sem imel prestreljeno nogo, a obvezala mi jo je slahčanka, starega hči, in mi rekla dobro besedo. Take krasotice še nisem videl nikdar. Čemu naj grem proč?"

"Katera se ti je tako priljubila?"

"Mariša."

"In ti ostaneš tu?"

"Če poginem, me poneso, če ne, ostanem."

"Mar misliš prisluziti pri Pakošu hčerko?"

"Ne vem, gospod."

"Prej bi dal takemu razbojniku smrt nego hčer."

"V gozdu imam zakopane dve perišči cekinov."

"Upljenje."

"Upljenje, gospod."

"Tudi če bi jih imel poln lonec, si kmet, a Pakoš je slahčič."

"Jaz sem potni bojar."

"Če si potni bojar, si sdbiši nego kmet, ker si izdajca. Kako si mogel služiti sovražniku?"

"Jaz nisem nikdar služil."

"Kje pa vas je pobral gospod Kmitic?"

"Na cesti. Jaz sem služil pri polnem hetmanu, potem pa se je prapor razšel, ker ni bilo živeža. V domu nisem imel ničesar iskati, ker je požgan. Drugi so šli ropat na cesto, tako sem šel tudi jaz z njimi."

Gospod Volodijovski se je zelo začudil, ker je do sedaj mislil, da je Kmitic napadel Olenko s silami, ki si jih je izposodil pri sovražniku.

"Torej gospod Kmitic vas ni dobil ob Trebuckega?"

"Bilo je med nami največ takih, ki so poprej služili pri Trubeckem in Hovanskem, toda oni so zbežali na cesto."

"In čemu ste šli vi za Kmiticem?"

"Ker je slaven ataman. Ker so pravili, da na kogar on zakriči, da bi šel z njim, temu se nasuje poln možnjček tolarjev. Zato smo šli. No, Bog ni dal sreče!"

Gospod Volodijovski je odšel, a pri odhodu je mislil: Ej, to je stanovitni človek. Ta si ni lomil glave; zaljubljen se je in ostane. Taki so najboljši... Če je zares potni bojar, spada v ono vrsto, kakor tudi ta slahta.

Če izkopa svoje tolarje, mu stari morda da Marušo. In čemu? Zato ker se ni preimisljal, temveč se zavzel, da jo dobi. Zavzajem se tudi jaz!

V teh mislih je hodil gospod Volodijovski po cesti, včasih je postajal in gledal v tla ali pa je gledal v nebo; zopet je šel dalje, ko je namah zagledal jato divjih rac, ki je letela preko neba. In začel je iz njih ugibati: ali naj gre ali ne?... Padlo je, da gre.

"Pojdem, drugače ne more biti!"

Rekši se je obrnil proti domu; a medpotoma je vstopil še v hlev, pred katerim sta igrala dva njegova služabnika na kocke.

"Sirut!" je rekel gospod Volodijovski, "ali ima Basior spleteno grivo?"

"Spleteno, gospod polkovnik!"

(Dalje prihodnjič.)

Oglašji v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

OGLEJTE SI NOVI ZIDANI HISI

NA NEFF RD.

Odpri se ta teden od 9. do 9. večer

August Kausek

SLOVENSKI STAVBENIK

827 East 185th St.

Kenmore 1056-4197

Naznanilo!

Slovenec in bratom Hrvatom naznanjamo, da v kratkem odpremo trgovino in krojačnico v Collinwoodu na 404 E. 156th St., nasproti slovenske banke.

Poslovodja te trgovine bo poznani Jos. Perme, ki je uspešno sodeloval v glavni trgovini in krojačnici pri Brazis Bros. na 6905 Superior Ave.

Ustregli smo že stotinam rojakov in drugim z našim finim delom. Dobite obleke ali suknje, napravljene po meri, po \$23.50. Imamo tudi že izgotovljene in to samo temno plave serge ali kamgarn in suknje, površnike, vse po \$20.00.

Imel bom veliko zalogo svežega blaga za obleke in suknje. Imel bom tudi nekaj finega blaga, ako bo kateri hotel malo boljše blago. Jako zmerno cene. Ne pozabite nas priti pogledat.

Brazis Bros.

404 E. 156th Street (Collinwood)

GLAVNA TRGOVINA: 6905 Superior Avenue

PODRUŽNICE: 2290 E. 55th St., 5121 Woodland Ave., 331 Gratiot Ave., Detroit, Mich.

Mi smo med vami!

Naznanjamo cenjenemu slovenskemu občinstvu, da smo se PRESELILI v naše nove prostore na

6223 St. Clair Ave.

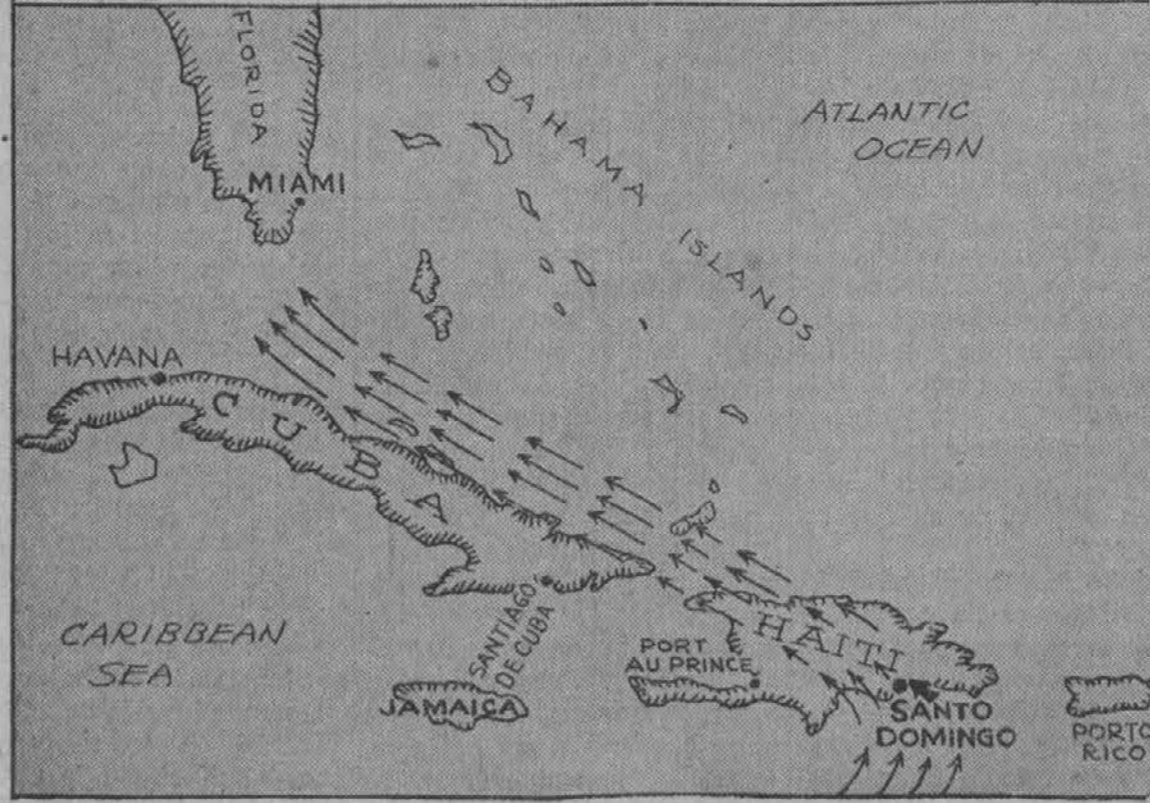
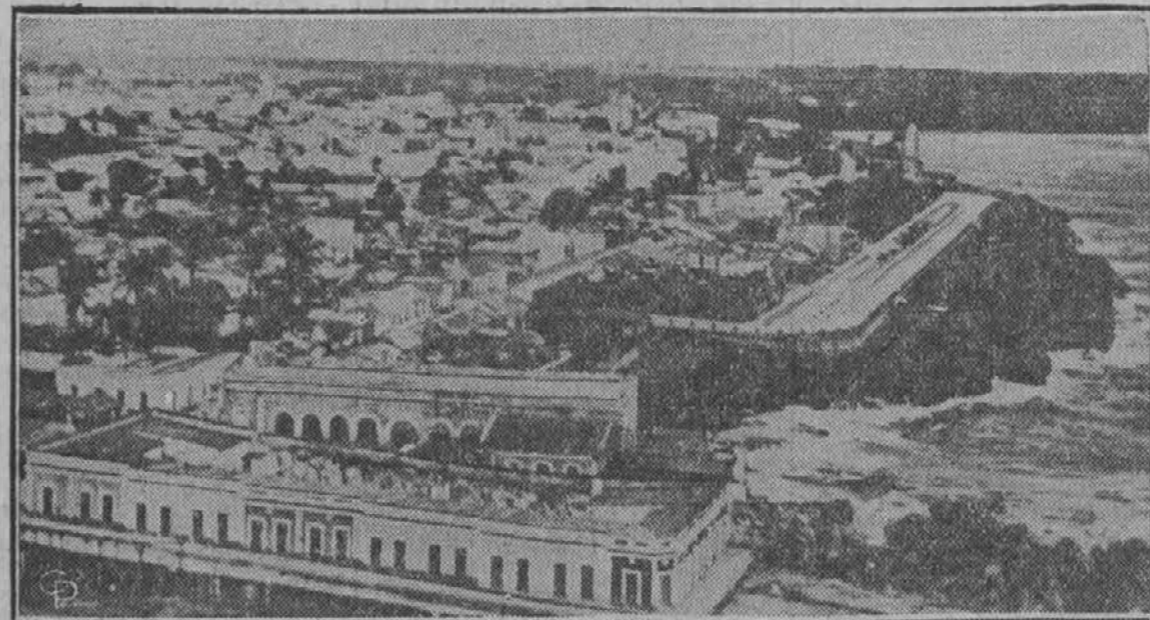
kjer vam ob vsakem času lahko prodamo izvrstne

DODGE in PLYMOUTH AVTOMOBILE

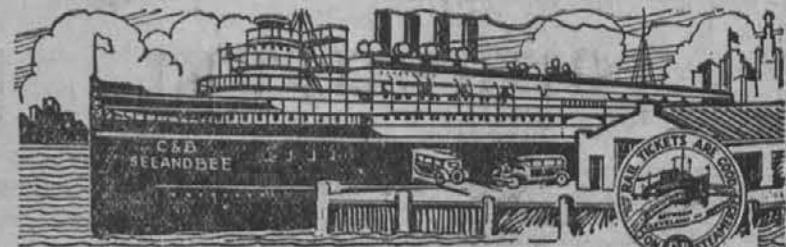
Najboljši mehaniki se pri nas zaposljeni, ki vam popravijo vaš avtomobil brez ozira izdelka. Vse naše delo je garantirano. In se vam prav vljudno priporočamo.

J. H. Miller & Sons

6223 ST. CLAIR AVE.

Kot smo že poročali, je glavno mesto Dominikanske republike Santo Domingo pretekli teden zaletel silen tornado, tekom katerega je bilo nad 1000 ljudi ubitih. Zgorej vidimo prizor iz glavnega mesta, spodaj pa potek tornada, ki je razsajal v onih kruzih.

TRAVEL VIA LAKE ERIE

to Niagara Falls, Eastern and Canadian Points

LET THE C & B LINE be your host for a delightful, refreshing night's trip between Cleveland and Buffalo or to Pt. Stanley, Can. Travel while you sleep. Avoid miles and miles of congested roadways via these short routes to Canada and the East. Every comfort and courtesy of a modern hotel await you. Autos carried.

Cleveland-Buffalo Division

Steamers each way, every night, leaving at 9:00 p. m., arriving at 7:30 a. m. (E. S. T.) April 15th to November 15th.

Fare, \$5.00 one way; \$8.50 Round Trip. Auto Rate \$6.50 up.

Cleveland-Port Stanley, Canadian Division

Steamer leaves Cleveland midnight, arriving Port Stanley 6:00 a. m. Returning leaves there 4:30 p. m., arriving Cleveland 9:30 p. m. June 20th to September 6th.

Fare \$5.00 one way; \$5.00 round trip. Auto Rate \$4.50 and up.

Write for free folder and Auto Map. Ask for details on C & B Line Triangle, Circle and All Expense Tours, also 1930 Cruise de Lakes to Chicago via Sault Ste. Marie.

THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY

E. 9th Street Pier Cleveland, O.

SAVE A DAY THE C & B WAY